

NAS GLAS

Glasilo Zveze državnih
 nameščencev za Slovenijo

v Ljubljani.

Cena posamezne št. 1.50 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
 dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din 40.—

Polletna naročnina . . . . . „ 20.—

Četrletna naročnina . . . . . „ 10.—

Za inozerstvo je dodati poštino.

Oglasi po ceniku.

Uredništvo: Anton Adamič, Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 12. Rokopisov
 ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le pod-
 pisane in zadostno frankirane. Rokopise je adresirati le na urednika.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se poš-
 ilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja
 je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad. — Pošt. ček. rač. št. 11.467.

Košačan:

Svitanje*.

Koncem preteklega in začetkom tekočega leta se je nahajala naša država v kočljivem, nevarnem položaju. Naš ljubi laški sosed, ki si je nadel neizprosno začrtano nalogo, da razbije veliko, močno Jugoslavijo ali jo vsaj oslabi, je podvzel široko zasnovano akcijo proti njej v tem cilju. Tiranski pakt naj bi pripravil in zaključil gospodarsko in politično osvojitve male Albanije, razni prijateljski pakti z ostalimi balkanskimi državami pa naj bi omogočili nadaljnje ofenzivno prodiranje Italije na Balkan in ustvariti njeno nadvlado na tem polotoku.

Obenem s temi mahinacijami pa je začela Italija, ki se že leta in leta sama pripravlja na vojsko in je do zob oborožena, obširno kampanjo v časopisju in pri veselih proti nam, dolžeč nas, da nameravamo vpad v Albanijo in da se pripravljamo na vojno. Take hinavščine in brezskrbnosti je pač malokdo zmožen.

In završalo je v svetu. Torej smo le res mi oni, kakor zatrjuje Italija že davno, ki ogroža mir na Balkanu in v Evropi; mi oni, ki rovarimo in spletkarimo. Pa se oglasi naš bivši zunanji minister dr. Perić in izreče na javni skupščinski seji: »Ni res! Ves svet kliče za pričo. Ne bojimo se nobene ankete!« Razni časnikarji inozemskih listov in tudi diplomatske osebe pa so jo kar mahnil na jugoslovensko-albansko majo, da sami vidijo, kaj je res. In po nekaj tednih je uvidela svetovna javnost, da gre za velikanski italijanski — bluf, oz. brezprimerne laške intrige in drzne načrte. Italija je doživela velik moralen poraz, naš mednarodni prestiž pa je zrastel. Celo oni Angleži, ki so soglašali z gotovim laškim programom, so izražali začudenje in nejevoljo. Ves svet, ki je verjel do tedaj laški propagandi v inozemstvu in sladki laški diplomaciji, je vendar, četudi pozno — mieux tard que jamais — spregledal igro, ki jo uganja Italija že od prvrata sem s svojim nenasitljivim imperijalizmom in brutalnostjo. In tudi v glavah balkanskih diplomatov se je jelo svitati. Grčija in Bolgarija sta stali oprezujoč ob strani, videč, da mora laško osvajanje Balkana škodovati i njima. Ko pa je nemirni italijanski duh skoval še italijansko-madžarsko prijateljsko in arbitražno pogodbo — s prikritim, a važni ozadjem — je osupnila celo Romunijo nad počenjanjem svoje latinske sorodnice. Ob takem položaju se tudi Poljska ni dala ujeti na laške limanice.

Še več. Konferenca male antante, ki so jej nasprotniki prorokovali že smrt, je pred kratkim v Jachimovu manifestirala popolno skladnost in solidarnost vseh članic in na sestanku francoskih in angleških državnikov v

* Ta članek vsled nedostajanja prostora, žal, nismo mogli objaviti tik pred binško.

Londonu je bilo izrečeno, zlasti je to poudarjal Briand, da mora ostati sedanje politično ravnotežje ob sredozemskem in adrijanskem morju nemoteno. Pritegniti se hoče sicer k ohranitvi miru v Evropi tudi Italijo in Nemčijo, toda pravec evropski in svetovni politiki bo dajala le formalna francosko-angleška entente cordiale.

Za nas Jugoslovence, ki smo se videli zapuščene skoro že od vseh, videli Slovenijo, Dalmacijo, Črno goro okupirano — seveda samo začasno — po laških armadah, pomeni to svitanje dobljeno bitko.

Naj binško žarki spoznanja prodrejo še delj in delj. Menim, da priznava vsaka balkanska država — razen Albanije — načelo, ki ga je poudaril pri nas tudi naš sedanj zunanji minister dr. Marinković: **Balkan Balkancem! Mi balkanski narodi si bomo že sami uredili svoje zadeve in ne potrebujemo niti najmanj laškega varuštva.** S tega stališča pozdravljamo najtopleje rastoče zблиževanje med Jugosloveni in Bolgari in njih Zvezno državo, segajočo od Adrije do Črnega morja. Edino v tem bo naš skupni spas in takrat bo rešeno tudi makedonsko vprašanje samoobsebi. K tej zvezni državi bo mogla pristopiti tudi Grčija, sicer se ji pa ne bo bati za njeno neodvisnost radi nas.

Svitanje naj objame dalje docela Anglijo in Društvo narodov: Ne gre, da izziva nemoteno Italija na novo svetovno vojno, ko še rane prejšnje niso zaceljene; ne gre, da ta država uganja nad 500.000 primorskih Slovanov najhujši barbarski režim, kar jih pozna človeška povestnica. Temu spoznanju naj bi pa sledili tudi primerni ukrepi.

Zlasti še želimo, da pride binško sv. Duh v obilni meri nad laške voditelje in laški narod: **Neodpustljiv imperijalizem je, da sili Lah na vzhodno Adrijo. Tam vendar stanujejo Jugosloveni (v celi Dalmaciji je le c. 8000 Italijanov) in dalje proti severu in vzhodu Čehi, Madžari, kateri vsi žele, da se svobodno razvijajo in napredujejo. Čim prej se dokopljejo Italijani do spoznanja, da ne more vzhodna Adrija nikdar ostati trajno njihova, marveč da bo le jugoslovenska ali jugoslovensko-nemška, tem boljše za nje.** Škoda milijard, ki jih trošijo v ta namen. Mogli bi jih uporabljati za osvajanje in kultiviranje afrikanjskih in azijskih pokrajin. Saj jim baje Angleži ponujajo Palestino in Mezopotamijo.

Panem et circenses! se je razlegalo nekaj po rimskih ulicah in se glasi še danes. **Privoščimo Italijanom kruha, toda ne na naše stroške. Za circenses pa je pri njih še prebogato poskrbljeno: Odvzemanje slovenskih mašnih knjižic starim materam; rekviriranje celih čet fašistov in miličnikov, drvečih v istrska sela nad župnike, če se protivijo skrutvi njih cerkva po laških prenapetnih (odpadnikih), ali nad fante, če zapoje slovensko streže slovenski družbi; nasilno poitalijančevanje slovanskih priimkov; manevriranje**

in pošiljanje celih brigad na jugoslovensko mejo ob vsakem najmanjšem incidentu itd. Ali je vse to vredno resnega naroda, kakor hočejo biti Lahi? Ali ni marveč vse to pravo komedijanstvo? Da, zanje so to circenses — igre, zabave, za naše ljudstvo pa so to peklenske muke.

Slednjič želimo nadaljnega razsvetljenja našim vodilnim možem in diplomatom, da bodo znali izogniti se vsem pastem pri pogajanjih z Lahi, da se ne bodo plašili laških manevrov in groženj in da se ne sankcionirajo nettunske konvencije brez revizije.

Razmišljajoč o vseh gornjih navedbah, prosimo iskreno: Pridi, pridi sv. Duh, in preženi vse temine, da zasine bojša sreča i nam i drugim!

—k:

Še nekaj o gospodinjstvu.

Častivredna gospodinja, avtorica članka »Štednja v gospodinjstvu«, ki ga je priobčil »Zadrugar« in ponatisnil »Naš Glas«, je bila gotovo na moč užaljena, ako je čitala kritiko oziroma pripombe k njenemu članku v št. 10 »Našega Glasa«. Užaljena je bila gotovo toliko bolj, ker si je drznila podati svoje nasvete šele na večkratni poziv »Zadrugarja« in tako ostre kritike s strani sorodnega stanovskega glasila gotovo ni pričakovala.

Toda spoštovana gospodinja naj se potolaži. Vsak avtor, ki zaupa svoje misli tisku, si mora biti svest, da bodo njegova izvajanja, pa naj si bodo še tako utemeljena in prepričevalna, v gotovih krogih vedno naletela na odpor. Pripravljen mora biti na kritiko z ene ali druge strani in se proti njej zavarovati z jako debelo in neobčutljivo kožo, ki je ne prodrejo vsakojake puščice.

Ker sem mnenja, da razprave o gospodinjstvu in osobito o štednji spadajo ne ravno v najzadnji vrsti tudi v strokovno glasilo državnih nameščencev, sem si nadel delikatno nalogo, priskočiti omenjeni gospodinjji na pomoč s svojim bridkim peresom, da ji na ta način dam korajže za nadaljevanje njenih nasvetov, o katerih pravi uvodoma, da jih ima cel koš. Ako pa je medtem morda že nadaljevala v »Zadrugarju«, bi bilo gotovo umestno, da tudi njene nadaljnje članke ponatisne »Naš Glas«. (Nak, rajši ne! Nekaj naročnikov nam tega greha ne more odpustiti. Ur.) Prepričan sem, da bi prišla njena navodila v dobro marsikateri mladi in neizkušeni gospodinjji, katerih možje so državni nameščenci, pa tudi onim, ki si same služijo svoj kruh. Kritike naj se pa avtorica nikar ne straši in naj si je ne jemlje preveč k srcu. Saj še Bog ne more vsem ljudem ustreči, kako bi neki uboga gospodinja zadovoljila s svojim proračunom ono ogromno večino državnih nameščencev, katerih možje so državni nameščenci, pa tudi onim, ki si same služijo svoj kruh. Kritike naj se pa avtorica nikar ne straši in naj si je ne

jemlje preveč k srcu. Saj še Bog ne more vsem ljudem ustreči, kako bi neki uboga gospodinja zadovoljila s svojim proračunom ono ogromno večino državnih nameščencev, katerih mesečni obračun se nikdar ne zaključí s prebitkom, temveč vedno s primanjkljajem.

Marsikdo bo ugovarjal, češ, kaj se pa ta dedec vtika v ženske zadeve. Znan je pregovor o treh voglih hiše, ki jih podpira **dobra** gospodinja, slaba pa ruši. Celo v dobrem gospodinjstvu je torej prepuščen četrti vogal gospodarju, kaj naj pa rečemo o srednjem ali slabem gospodinjstvu? Iz tega sledi nepobitno, da mora vsak gospodar podpirati svojo gospodinjstvo več ali manj, da gospodinjstvo torej ni izključno ženska zadeva, ampak tudi moška. Mož, ki se sploh nič ne zanima za gospodinjstvo, gotovo nikdar ne bo imel dobre gospodinjke, ako ni pri ženitvi slučajno zadel terne, kar se pa navadno dogaja tolikokrat, kolikor slepa kura zrno najde.

Priznavam torej prevladujočo vlogo žene, v kolikor se tiče gospodinjstva samega. Če pa govorimo tudi o štednji, si drzno celo trditi, da pri tej stvari mož sploh ni nič manj interesiran kot žena. Prej več, kot manj: saj navadno le mož služi in on mora šteti pare za vsako potrebo v gospodinjstvu.

Upam, da sem s tem dovolj utemeljil upravičenost moških do razpravljanja o tem predmetu in preidem k stvari sami.

Ni moj namen, spuščati se v podrobnosti obeh člankov in braniti stavek za stavkom gospodinjke, ali pobijati točko za točko pripomb. Vsaka stvar se da zagovarjati in prekriti. Omejiti se hočem le na nekatere vodilne misli člankarice, o katerih se mi zdi, da jih je še premalo podčrtala, in na to, kar sem sam opazoval in izkušal v svojem življenju.

Brez dvoma je dotična gospodinja v izredno ugodnem, skoraj bi rekel zavidevanju vrednem položaju, ako razpolaga mesečno z 2000 Din za 3 osebe. Le priznajmo, da je takih uradnikov danes na splošno bore malo, ki bi imeli tako plačo. Ako jo pa imajo, so že v letih, ali na izrednih službenih položajih, ali pa imajo kopico otrok, tako da tega zneska za običajno uradniško rodbino nikakor ne moremo vzeti kot podlago za vsestransko zadovoljiv proračun. Takega tudi jaz danes ne bom predložil, ker si nočem nakopati nove kritike. Toda zdi se mi vendar, da je pisec pripomb malo preveč z opozicijskega sta-

lišča podvrgel gospodinjim članek svoji kritiki. Kar a priori odklanjati vseh njenih nasvetov ne smemo, ako hočemo biti nepristranski. Jedra njenega članka jaz ne vidim v proračunu, ampak v stavku, da se mora vsak prilagoditi svojim razmeram primerno. Proračun posameznika se mora gibati v mejah njegovih dohodkov. To je sicer trpko, a resnično pravilo, po katerem se morajo ravnati tudi oni, ki ga načeloma morda ne priznavajo, toda sila razmer jih pouči, da drugače biti ne more. Ker kaj mi n. pr. pomaga, ako vedno tožim, da z 2000 Din mesečno ne morem preživljati svoje družine? Ako ne najdem drugih virov, **moram** tudi s tem shajati. In da se shaja, dokazujejo najbolj vsi tisti, ki kljub nizkim dohodkom vedno znova dočakajo prihodnjega prvega in vztrajajo. Razume se, da s tem nikakor nočem reči, da imajo taki reveži zadostno plačo, ako ob njih životarjajo. Navajam samo gola dejstva, da dokazuje resničnost svoje trditve. Ako pa si najdeš postranskih dohodkov, je pa situacija itak rešena in lahko se malo bolj razprostreš »nach der Decke«.

Pa tudi kritikovani proračun sam na sebi ni tako slab in marsikatera neizkušena in nepremišljena gospodinja se lahko iz njega mnogo koristnega nauči. Vsaka gospodinja, ki ne zna razpolagati s svojimi dohodki skozi cel mesec, bo našla v njem **solidno podlago**, na katero bo lahko potem zidala svoj proračun. Člankarica nam je ja navedla svoj proračun samo kot primer, ki ustreza njej. Samo ob sebi je umljivo, da njenega proračuna ne morejo enostavno kopirati vsi tisoči uradniških družin. Marsikdo bo prisiljen, tam navedene zneske znižati, črtati nekatere postavke, vstaviti nove itd. Le malo jih je, ki bi dotičnim zneskom lahko kaj primaknili. V proračunu vidim jaz namen, pokazati nevesčim gospodinjam način solidne in ekonomske porazdelitve celokupnega razpoložljivega zneska. In ta namen, mislim, je avtorica pri vseh resnih in razsodnih čitateljih v polni meri dosegla.

Kar pa smatram končno še posebno potrebno naglasiti, je odstavek o nakupovanju, katerega brez pridržka podpisem z obema rokama. Vsak, kdor opazuje prve dni v mesecu naše gospodinjke pri nakupovanju na trgu, bi mislil, da so državni nameščenci največji bogataši na svetu. Piščanci, goske, pure, svinji-

na, teletina itd., vse to kar izginja v bisage nepremišljenih gospodinj. Toda to traja le prve dni. Ako presenetiš kako tako gospodinjko koncem meseca v kuhinji, boš videl, da pripravlja za kosilo nezabeljen močnik. Prav pravi člankarica: Več discipline v skominah, več samozatajevanja in več preudarnosti je treba mnogim našim gospodinjim.

Uradniški kreditni zakon.

(Iz »Činovni. Glasnik« po V. Vučkoviću.)*
(Nadaljevanje.)

Poleg centralne ustanove bi bilo potrebno, da se ustanove in da delajo tudi oblastne ustanove. Za pokrajinske ustanove nismo, ker dosedanje pokrajine dandanes razpridobitno in socialno stališče ničesar ne pomenijo in ker imajo še vedno staro politično obeležje, ki ni vedno v skladu z geografskim, socialnim in pridobitnim stanjem. Vendar to ne pomeni, da pod oblastnimi ustanovami v tem vprašanju mislimo samo na sedanje politične oblasti. Nobene zapreke ni, da bi se tam, kjer so pogoji za to, ne krile te oblastne ustanove s političnimi ustanovami, zamogle bi se spajati celo za več oblasti ali pa prikriti po svojih posebnih potrebah, zlasti pa v zvezi s poslovanjem močnejših Nabavljalnih zadrug.

Mi si zamišljamo organizacijo te uradniške kreditne ustanove tako, da se ustanovi centralna, razume se, da v Beogradu poleg centralnih državnih oblasti. Poleg te centrale naj bi bilo po celi državi potrebno število oblastnih ustanov. Oblastna ustanova bi bila zadruga, v kateri bi bil lahko vsak državni službenec včlanjen. Delež naj bi bili minimalni, toliko da se ugotovi predpisom zakona, ker bi bili kot kapital brez pomena in ker bi bilo tudi nepravilno, ako bi bili veliki, ko je itak vsakemu članu že odtgnjena določena vsota za osnivanje glavnice.

Vse oblastne zadruge bi bile članice Centralne zadruge, ki jo tudi zamišljamo kot zadrugo.

Ako bi se želelo, da bi bila Zveza nabavljalnih zadrug tudi ta centralna kreditna ustanova, bi se morala izpremeniti uzakonjena uredba z dne 5. decembra 1920, kolikor se tiče namena in članstva, to je, moral bi se zakonodajno ustanoviti poseben oddelek pri Zvezi nabavljalnih zadrug. Iz mnogih razlogov bi bilo to centraliziranje v Zvezi nabavljalnih zadrug simpatično in upravičeno, ker bi se s tem zedinile vse akcije na korist državnih nameščencev.

Primernejšo obliko od zadržane je težko dobiti. Nikakor bi pa ne kazalo, da se osnuje kaka birokratska ustanova.

* »Činovniški Glasnik« br. 125, z dne 1. maja kreditnega zakona.

B—č:

O birokratizmu in birokratih, ki ne marajo biti birokrati.

(Nadaljevanje.)

II.

Na birokrate vsakdo zabavlja, najbolj pa — birokrat sam. Nikakor neče biti kriv. Vse druge obdolžuje, samo sebe ne. Naj popišem avanturo, ki sem jo doživel nedavno med gospodi birokrati.

Kje je to bilo, bi utegnili preveč zanimati gospode, ki razlagajo tiskovni zakon. Ker sem pa slabega želodca in ne prenašam ričeta, je za vsak slučaj boljše, da ne ustrezem radovednosti imenovanih gospodov pismoukov.

Gospod činovnik za okencem mi odvzame dokument, ga nekaj časa pazno ogleduje, premeri z nekakšnim trakom, nato pa vrne z besedami: »Protipredpisno pečateno, ne sprejemem.«

«Oprostite,» odvrnem ponižno, «ali smem vprašati, zakaj ni pečat v redu?»

«Zato ne, ker mora po § 32 alineja b Pravilnika E III biti oddaljen tri centimetre od spodnjega roba. Ta-le je pa skoraj za pol centimetra bolj navzgor pomaknjen.»

«Ampak na prosto oko se razlika vendar ne pozna!»

«Vse eno. Če dokument jaz prevzamem, ga bodo pa drugje zavrnil. Saj ne gre samo skozi moje roke.»

«Zelo bi vam bil hvaležen, g. višji činovnik, če se me usmilite in prevzamete listino. Stanujem pol ure od tod pod Golovcem in tako se mi mudi.»

Videti je bilo, da naziv »višji činovnik« ni ostal brez učinka. Očividno je v srcu gospoda činovnika divjal srdit boj med paragrafom in zdravim razumom. Zmagal je paragraf.

«Prav rad bi vam ustregel, a predpis je predpis. Kriv je Beograd, ki izdaja take nemumne instrukcije.»

«Ampak, oprostite, tako dobesedno pa tudi paragrafa ne smete tolmačiti.»

«Gospod, vam je lahko, ko nimate z Beogradom nič opraviti. Ampak mi reveži uradniki ne vemo več, kje nam glava stoji. Dan za dnevom dežuje novih predpisov. Eni vlečejo hit, drugi pa hot.»

«Vi jih jemljete vse preveč tragično. Saj vam Beograd sigurno ne bo zavil vratu, če prevzamete.»

«Tisto ravno ne, a vendar, no, kaj bi delal, nas eden nikdar ne ve, kje ga lahko doleti nesreča. Stojim tik pred avanzinajem. Naj mi dokažejo najmanjšo nerednost, pa bom preteriran. Veste kaj, ljubi gospod, svetoval bi vam, da stopite h gospodu šefu od-

delka. Če on dovoli, pa bom sprejel dokument. Prosim, kar druga vrata na levo.»

Komaj se zavem, sem že zunaj na hodniku. Za seboj slišim le še pridušen vzklik: Prokleti Beograd!

G. šef oddelka me je zelo ljubeznivo sprejel in ni bil malo ogorčen, ko mu potožim svoje gorje. Molče sname očala, jih položi na mizo in vstane z energično gesto.

«Oprostite, moji ljudje so — veste — takole (pokaže na čelo) malo udarjeni. Pečat je vendar v redu (gre proti vratom). No, gospodu registratorju bom že uro navil. (Natančno čutim, kako se mi kamen vali od srca.) To se pa res pravi — ljudi sekirati. Vsak razsoden človek bo dejal, da je pečat samo dva centimetra oddaljen od roba. Prosim vas lepo, pogledajte.»

«Sem tudi jaz tako trdil,» si dovolim pripomniti, «pa se g. registrator ni dal pregovoriti.»

«Počakajte malo, kaj pa pravijo predpisi. Dovolite, da pogledam. Človek res ne more imeti vsega v glavi.» (Se vsede k mizi, meni pa, lop, kamen nazaj na srce.)

G. šef oddelka si natakne zopet očala, poišče med knjigami Pravilnik in lista dolgo po njem.

«Dovolite,» spregovorim, «če se ne motim, je g. registrator citiral § 12.»

«Aha, ga že imamo! Torej, kaj pravi ta hentrani paragraf? (Čita: -o-o) ... mora biti

Gosp. Rostan je dobro povedal, da ni mogoče takoj navesti vseh nalog kapitala, ki naj bi se osnoval po zakonu o uradniškem kreditu. Za prvo nalogo smatra razdolžitve državnih uslužbencev in v tem ima morda prav. Zakaj uradniku, ki je zadolžen in morda še pod težkimi pogoji, bi bilo materialno takoj pomagano že s konverzijo dolga s povoljnejšimi pogoji. Odahnil bi se in živel bi posej v prepričanju in v zavesti, da ne pride nikdar več v tak položaj, ker ga ščiti njegova kreditna organizacija. Popolnoma bi ponehalo novo zadolževanje pod težkimi pogoji. Razen tega bi se z istim zakonom lahko uradnikom prepovedalo zadolževanje drugje, razen pri njihovi organizaciji, — seveda šele od takrat naprej, ko bo organizacija mogla ustrezati kreditnim potrebam državnih nameščencev.

Ostale naloge bi se opravljale po razmerah in potrebah. Takoj za to prvo čisto kredit, sredstvo nam zdi najbolj nujna druga naloga, to je zidanje stanovanj, pomagati uradnikom z ugodnim hipotekarnim posojilom, da si zidajo hiše. Vso drugo pomoč o bolezni in ob smrti ali onemoglosti pred doseženo pokojnino itd., naj bi bila nadaljnja naloga za bodoče čase, ki bi se jih ustanova lotila, ko se ojači in najprej ustrezne najmočnejšim potrebam po prej omenjenih nalogah.

Ne strinjamo se pa z mišljenjem g. Rostana glede akcije v slučaju, da bi se kraljevska vlada ne hotela vneti za to idejo in bi ne hotela skleniti zakona o činovniškem kreditu.

Najprej moramo pripomniti, da ne najdemo niti enega povoda, razen morda popolnoma politično strankarskega, zakaj ne bi vlada hotela zakoniti načrta, ki niti najmanj ne obremenjuje naroda in države, ampak samo državne uslužbence in to po njih lastni volji. Ona izdaja take zakone, kakor vemo, celo ob količkaj večji povodnji, seveda na korist državne blaginje.

Kadar uradniki sami zahtevajo, da se v svojo korist obremene, mislim, da je za vsako vlado popularno, da jim ugodi, če že stori kaj nepopularnega in jim proti njih volji vzame.

Bog ne daj, ali lahko se zgodi tudi to, da postavi vlada junktim med kako bodočo povodeni in zakonom o uradnih kreditih.

Ao bi pa vlada ne hotela, predlaga g. Rostan politično akcijo in sicer uradniško stranko in lastne narodne poslance - uradnike. Ta predlog ne moremo odobravati in sicer kratkoma za to ne, ker je neizvedljiv, ker je nepopularen, ker uvaja razredni boj, s katerim se ne moremo strinjati, najmanj pa v današnjih razmerah.

Ne obsojamo g. Rostana zaradi tega predloga, ker vemo, da ga je v naglici zapisal in sicer v čisti in globoki svoji želji, da se stvori dobro

delo za državne nameščence z njih lastnimi žrtvami, ker vidi v tem tudi veliko korist za državo.

Končno moramo še pripomniti, da se ne strinjamo v celoti tudi z resolucijo, ki jo predlaga g. Rostan na koncu svojega poročila o Uradniškem kreditnem zakonu.

Prvo, drugo in tretjo točko resolucije odobravamo, ker je potrebno, da se prouči vprašanje tega zakona. Ako se ugotovi, da je stvar koristna, umestna in izvedljiva, je treba narediti načrt tega zakona, na kar naj gre stvar po svoji redni poti na pristojne organe, na kraljevsko vlado in Narodno skupščino. Četrta točka resolucije je neumestna, ker želi avtonomijo Zveze nabavljajalnih zadrug in se mora odkloniti. Peta točka je dobra, samo ne vemo, ali imajo uradniške organizacije kaj razpoložljive gotovine z vlaganjo, da pa za zdaj ni mnogo uradniških kreditnih zadrug, to vemo. One se šele ustanovljajo in to ustanavljanje je treba pospeševati in ga forsirati, dokler se ne doseže tisto, kar je želel g. Rostan s svojim predlogom, oziroma dokler ne dobimo Uradniškega kreditnega zakona. (Nadaljevanje sledi.)

Poročilo Ivana Rostana o poslovanju in računskem sklepu Hranil. in posojilnega konzorcija za Ljubljano, za upravno leto 1926.

(Konec.)

Tako odločni napredek hranilnih in deležnih vlog, ki tvorijo v pretežni večini obračno glavni-ko konzorcija, je omogočil, da smo tudi v večji meri ko druga leta mogli ustrezati mnogobrojnim zahtevam posilov za osebne kredite. Posojila članom so se podelila v 420 slučajih. Najnižje posojilo je znašalo Din 100.—, najvišje pa 15.000.— Din. Obrestna mera je bila 11-odstotna; pa jo je upravni odbor konzorcija glede na ojačeni promet v posojilih že z dnem 1. januarja 1927 znižal na 10 od sto, oziroma za nova posojila na 9 od sto. Stanje posojil leta 1925.

je bilo	Din 679.676.—
V letku l. 1926. smo na novo izplačali	„ 1.155.871.—
vrnjenih ali obračunjenih je bilo	„ 711.712.—

tako da je bilo konec l. 1926. plačiranega posojila Din 1.123.835.— Čisti dobiček tega leta izkazuje se Din 9.579.58 v primeri z lamskim, ki je znašal „ 15.108.98 za Din 5.529.40 manj. To pa zato, ker je upravni odbor že med letom dotiral zlasti rez. zaklad, Iv. Rostana dobrotvor. sklad in sklad za obrestovanje deležev še posebej z znatnimi povišicami, ki daleč presegajo v proračunu za leto 1926. postavljene

zneske. Tako se je n. pr. rezervni zaklad zvišal od Din 39.319.— na Din 65.000.—. Po proračunu bi se imel zvišati le za Din 10.000.—.

Ivana Rostana sklad je narastel od Din 5050.— na Din 20.000, po proračunu pa bi imel dobiti le Din 2000.—. Kar se tiče sklada Ivana Rostana, ki je bil ustanovljen ob 50letnici konzorcija za zaščito najbednejših vdov in sirot drž. nameščencev, je upravni odbor konzorcija za leto 1927, že razpisal 15 ustanov po 300.— Din. Žal mnogo premalo, kajti oglasilo se je 67 prosilk. Žalostno znamenje v resnici velikega uboštva, v katerem se nahajajo naše sirote in vdove. Naj bi ne bilo nobene organizacije ali zadruge državnih nameščencev, ki bi se ob koncu leta ne spomnila tega sklada! Pa tudi med letom ob vsaki slavnostni priliki ali kakem pomembnejšem sestanku drž. nameščencev naj se pobira in agitira za ta humanitarni sklad. Prispevke bomo razglašali v »Našem Glasu« in tudi v drugih dnevniških novinah. Za vse mogoče namene zbirate javni nameščenci denar povsod in pri vsaki priliki. Prav tako! Sramota pa bi bila, če bi pozabili na toliko pritate-nega uboštva in grenkih solza svojih lastnih žena in otrok!

Iz pričujočega letnega poročila je razvidno, da se naša kreditna zadruga vedno bolj uveljavlja in da postane kaj kmalu središče gospodarskega in socialnega pokreta vseh državnih nameščencev v Sloveniji, zakaj dosej ni organizacije, ki bi se bolj zanimala za splošna gospodarska vprašanja, ki bi zadrugo misel bolj pospeševala in ki bi pokazala toliko smisla, volje in sile v prid skupnosti našega stanu kakor naš konzorcij.

Ne morem pa končati tega letnega poročila, da bi ne omenil nekega značilnega, na prvi pogled razveseljivega pojava v gospodarskem gibanju slovenskih drž. uslužbencev. Po vseh organizacijah se snujejo lastne kreditne zadruge. Tako n. pr. imajo svojo hranilnico, oziroma posojilnico učitelji, poštarji, železničarji, profesorji se tudi že ukvarjajo s to mislijo, zadnji čas pa pripravljajo činovniška kreditna zadruga v Beogradu še eno akcijo za snovanje kreditnih zadrug v območju nabavljajalnih zadrug. Za naš gospodarsko šibki stan na teritoriju Slovenije, ki je ena sama gospodarska celota zase, je to vendarle malo več ko preveč. To copljenje naših itak majhnih gmetnih sredstev se nam zdi prej bolešno kakor pa zdravo, priporočila vredno znamenje časa. Če hoče biti naše stremljenje, da se postavimo na podlago sindikalne ideologije, iskreno, moramo pričeti v prvi vrsti demontirati partikularizem predvsem na gospodarskem polju in stremiti po zedinjenju.

Le tako bomo v resnici postali močni. Treba bo to stvar resno premisliti in izkušati doseči fu-zijo vseh teh naših stanovskih denarnih institucij,

natančno oddaljen dva centimetra od spodnjega roba... Natančno — tu ga imate hu-diča. Če bi te besede ne bilo, bi bilo vse v redu. Ampak «natančno», to je tako jasno povedano, da ne pripušča nobenega dvoma. Jaz vam rečem, Beograd nori, naravnost nori. Kaj je bilo treba predpisati «natančno»! Veste, s temi birokrati ni mogoče več izhajati. Sicer so pa, na štiri oči povedano, naši uradniki sami krivi, da poganja birokratizem tako bujne cvetke. Da sem jaz registrar, prevzamem dokument brez ugovora. Pol centimetra! Ni vredno, da bi bolha kihnila.»

«Oprostite,» prekinem g. oddelkovodjo, *gospod registrar bo rad prevzel dokument, samo če vi pristanete na to, g. šef.»

«Hahaha, ta je pa lepa. Toraj na moje rame bi rad odvalil odgovornost! Nikake samostojnosti ne poznajo ti ljudje. Uboge šleve. Rečem vam, jaz bi iz srca rad interveniral pri gospodu registrarju. A vi teh nižjih uslužbencev še ne poznate ne. Pomolite komu prst, pa bo zagrabil za celo roko. Če ga danes ozmerjam zaradi njegove ozkosrčnosti, bo drugi prevzel dokument sploh brez pečata. In kriv bi bil vsega, — kdo drugi nego šef oddelka! Moja služba v resnici ni zavidanja vredna. Pritisk od zgoraj je nezno-sen. Nimam toliko moči in besede, kot jo ima zadnji sluga v kaki banki. Če vam morem dati kak nasvet, vas prosim, stopite še h gospodu ravnateljju. Tretja vrata na levo.

Lahko rečete, da sem vas jaz poslal in da od moje strani ni nobene zapreke. Klanjam se, sluga sem.»

Ko stopim na hodnik, čujem zopet za seboj — to pot že krepkejši — vzklik: «Prokleti Beograd!»

Gospod ravnatelj je utelešena šarmantnost. Jovijalen petdesetletnik. Glava ostrizena na balin, zato, da je zabrisana meja med odgovornostjo frizerja in krivdo mladostnih grehov. Vedno se drži na smeh in kaže lepe, bele zobe neznanne provenience. Ko mu razlagam svojo pritožbo, me molče posluša. Mirno in dostojanstveno mi gleda v oči.

«Dovolite,» reče, ko neham govoriti, «da se informiram, kako stvar stoji. Izvolite sedeti, se takoj povrnem.»

Počasi minevajo dolge, mučne minute. V kolikor moj položaj na trnju še dopušča zdravo funkcioniranje možganov, skušam zračunati, za koliko bi bil na boljšem, da nisem prosil za intervencijo. Dvakrat bi bil napravil pot domov in nazaj. Slednjic se odpro vrata. Gospod ravnatelj opleta z mojim dokumentom mimo glave kot bi muhe lovil in se hudomušno smehlja. — No, hvala Bogu, si mislim, — dobro kaže. Pa sem kmalu kruto prevaran.

«Čislani gospod Cepuder,» mi pravi, «stvar je jako kočljiva. Paragraf 32, alineja b Pravilnika E III pravi izrecno, da mora pečat...»

«biti natančno dva centimetra oddaljen od spodnjega roba,» mu presekam besedo. «Baš ta, n a t a n č n o' je tisti...»

«punctum saliens», ravnatelj zdaj mene prekine, «ki vse pokvari. Eto, da liegt der Hund begraben. Kar pride iz Beograda, nima nič glave ne repa. Povem vam, če bo šlo tako naprej, bo kmalu zlodej vse vzel. Seveda so pa tudi naši ljudje bolj papeški od papeža samega. Jaz n. pr. odkrito priznam — bi dokument prevzel.»

«Pa recite, gospod ravnatelj, eno besedo registrarju, naj ga prevzame.»

«Sem mu že rekel. A je trmast kot kafer-ski bivoli. Veste, je star samec. Hoče imeti črno na belem! To je pa jako kočljiva stvar. Človek v mojem položaju mora biti zelo zelo oprezen. Sploh se pa čudim, da ste gospodje privredniki tako potrpežljivi. Nobenih pritožb ni, zato pa ima gospoda v Beogradu tako korajžo. Svetujem vam, da se pritožite potom Trgovske zbornice na ministra.»

«Srčna vam hvala, g. ravnatelj, toliko časa res ne morem potrpeti, da bi bila pritožba ugodno rešena.»

Gospod ravnatelj porine obe roke v hlačna žepa in nervozno k raka po sobi gori in doli. «Premišlujem, kako bi vam pomagal, g. Cepuder, pa za vraga ne vem pametnega izhoda. Stojte, na to sem pa čisto pozabil. Stopite še k Mestni kontroli, morda pa ona dovoli.» (Dalje prih.)

ker bi sicer neprijetne in ne željene posledice bile neizogibne. Potreben nam je le eden, močan, soliden denarni zavod, v katerem bi imeli vsi javni nameščenci Slovenije svojo materialno in moralno oporo. Zato zadostuje naš konzorcij popolnoma. Da bo v vsakem oziru ustrežal vsestranskim našim potrebam, ga je treba temu primerno preurediti. To pa je odvisno od skupne volje in zavednosti nas vseh.

Vestnik.

Draginja po svetu. Po časopisih posnemamo, da je poskočila draginja od leta 1913. do 1926. nastopno. Številke, ki jih navajamo pri različnih državah, pomenijo, da je sedaj treba toliko denarnih enot za tisto potrebščino, ki je veljala v letu 1913 = le sto denarnih enot.

V Združenih državah	152
» Angleški	150
» Švedski	150
» Holandiji	146
» Italiji	146
» Nemčiji	137
» Španiji	136
» Jugoslaviji	132
» Belgiji	124
» Francoski	128

Iz te tabele je razvidno, da je poskočila draginja najbolj v onih državah, ki imajo zlato valuto. Če vemo, da zavisi cena od vrednosti denarja, vrednost denarja pa zopet od njegove količine in je dognano, da je zlata dvakrat toliko na svetu, kot ga je bilo v letu 1913., potem nam mora biti razumljivo, da je največja draginja v Ameriki, Angleški in na Švedskem. Najcenejše se živi dandanes v Belgiji in v Franciji.

Ali imajo poročene upokojenke pravico do stanarine? Poštna uradnica II/4 M. je bila upokojena s 14 leti, 9 mes. in 14 dni. V pokojnino se ji je vračunalo 51,2% od osnovne plače letnih 5880 Din, položajne plače letnih 2640 Din in stanarine letnih 1500 Din. Ker stanuje sedaj kot upokojenka v istem kraju z možem, ki je tudi aktiven državni nameščenec, nastane vprašanje, ali ji pripada

polna stanarina ali pa ta sploh odpade, ker jo prejema soprog. Iz čl. 38. uradn. zakona ni razvidno, kako se naj postopa v takih primerih. Svede, če bi M. kot aktivna uradnica službovala s svojim možem kot aktivnim uslužbencem v istem kraju in bi imela skupno gospodinjstvo, bi smela oba dva skupaj prejemati le eno stanarino in sicer večjo. Glede upokojenec pa ni bilo odločeno, kako je odmeriti stanarino; vsled te nejasnosti je sporočila gen. direkcija drž. računov. pod DR-br. 43.607—26, da prejema M. pravilno stanarino (768 Din, t. j. 51,2% od 1500 Din), da pa pri upokojenih v občini ne more biti več govora o stanarini, kajti celokupna pokojnina tvori enoten znesek in je tako odmerjena stanarina le sestavni del penzije — ali bolj točno; M. ne prejema nobene stanarine, ker je odmerjeni znesek 768 Din sestavni del celokupne pokojnine.

Danska. V Danski imajo državni nameščenci plače, ki so spremenljive; one se ravna po draginji živežnih potrebščin. Službeni prejemki nameščenec se regulirajo vsakih šest mesecev po uradni statistiki, ki konstatira kupni in prodajni položaj na tržišču. So pa tudi izjeme. Plače poljskih delavcev n. pr. regulira žetev. Obrtniki regulirajo plače svojih nameščenec po prometu. Stalnih prejemkov v Danski ne pozna nihče. Pri večini vseh strok se plače ali zvišujejo ali znižujejo po indeksu draginje, če prekorači indeks razliko 5%. Prejemki državnih nameščenec so regulirani po specialnem načinu.

Tako je n. pr. pokazal v mesecu juliju 1926 indeks padec cen, zavoljo tega so znižali tudi vse dnevnice in plače. Poročen uradnik je izgubil na ta način letno 106 kron, samski pa 72 kron, poleg tega pa še 10% na draginskih dokladah. 100 danskih kron je vredno danes okoli 2000 Din.

V Združenih ameriških državah razglašala predsednik združenja vseh državnih nameščenec Luther C. Steward v uradniškem glasilu apel na vse organizacije, da združijo vse svoje sile za zahtevo, da regulira parlament še v tej parlamentni sezi službene prejemke državnih nameščenec. (Kakor znano, so državni nameščenci v bogati Ameriki plačani sorazmerno jako slabo.)

Društvo zemljiškoknjižnih uradnikov v Ljubljani prosi tovariše, da mu javijo, če ima kateri dr. Vočičev zemljiškoknjižni zakon in ga je pripravljen prodati ali tudi le posoditi. Potrebujemo ga za uredništvo »Gruntovničarskega Vijesnika«.

Razsodbe državnega sveta. Naša Zveza je intervenirala pri Savezu v dveh konkretnih primerih, kjer je državni svet v eni in isti zadevi razsodil različno. Glavni Savez je odgovoril na dopis Zveze takole: Saglasni smo popolnoma s Vama u konstataciji, da je zaista nepojmljivo, da Državni Svet rešava izvesne žalbe, uz analogne uslove — a bilo je slučajeva da su uslovi popolnoma istovetni — na razne načine. Na žalost taj haos u jurisprudenciji najvišeg administrativnog suda nije nam moguće nikakvim intervencijama otkloniti, jer isti u krajnoj liniji omogočava neizradjeno i nejasno zakonodavstvo. — Kod administrativnih vlasti isto tako, i još manje, ne da se ništa pozitivno u tom pravcu uraditi. Mi smo se već obaveštavali u nekih nadležnostima, u Ministarstvu Finansija napose, povodom Vaše predstavke br. 320 od 30. IV. t. g., koja se odnosi na priznavanje kadrovskih godina službe, i na koju Vam u ovaj mah takodje odgovaramo, o toj stvari, no nigde nema određenog stanovišta, i zbog toga se i donose različita rešenja. Prema tome mi smatramo da ova stvar treba da se reguliše konačno prilikom revizije zakona. Upravo tim putem će jedino biti moguće regulisati je na potpuno sigurnoj osnovi. Zbog toga smo navedene podatke registrovali u našu evidenciju uradnoga na zakon i Uredbu, i nastojavacemo da se prilikom revizije o istaknutoj stvari povede ozbiljno računa. — S odličnim drugarskim pozdravom. — Glavni sekretar: Potpis. — Predsednik: Potpis.

Hektografični aparati, zvitki, masa, hektografični trakovi vedno in najceneje v zalogi

pri
LUD. BARAGA, Ljubljana,

Šelenburgova ulica 6.

Telefon 980.

C. J. Hamann, Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest, novorojenčkov, perja in modnih potrebščin.

Predtiskarija modernih ročnih del.

Modna in športna trgovina za dame in gospode

P. Magdič

LJUBLJANA

nasproti glavne pošte.
Telefon int. 438.

Priporoča se

I. CERNE

Ljubljana, Dunajska cesta 28

Zaloga pohištva in tapetništvo.

Dežniki

Josip Vidmar

Ljubljana, Pred Škofijo 19

Najnižje cene! Solidna in točna postrežba

Popravila, preobleke.

Obiščite novo urejeni oddelek za gospode

Trpežno blago Najnižje cene

Modna trgovina za dame in gospode

A. Šinkovec nasl. K. Soss

Ljubljana, Mestni trg 18, 19.

Anton Škof

priporoča

toaletne predmete kakor: mila, zobne kitačice, razne glavnike, škarje, žepne nože itd. vse v veliki izbiri in po nizki ceni.

Ljubljana

Pred kofjo 16.

Cenejše kot pri razprodajah

se dobi vsakovrstno manufakturno blago pri

J. TRPIN, Maribor

Glavni trg šte. 17. N

Fran Igljč

krojaški atelje

LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 28

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. — Lastna zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust ali na obroke.

F. Szantner, Ljubljana

Šelenburgova ul. 1.

Specijalna izdelovalnica obuval za bolne in občutljive noge in trgovina s čevlji po znatno znižanih cenah.

Ivan Perdan nasledniki, Ljubljana

Veletrgovina kolonialnega in špecerijskega blaga.

Glavni založnik Ciril in Metodovih vžigalic.

Najnižje dnevne cene!

Postrežba točna in solidna.

Razširjajte „Naš Glas“!

Kupujte domače izdelke: Pecivni prašek in vanilni sladkor

znamke

„ADRIA“

Modna trgovina

Peter Šterk

Ljubljana, Stari trg št. 18.

se priporoča.

Najnižje solidne cene.

Priporočamo trdko

M. Tičar, Ljubljana

za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin

Najboljši šivaini stroji in kolesa znamk Gritzner in Adler ter švicarski petilni stroji „Dubled“ za rodbino, obrt in industrijo

Josipa Petelinca Ljubljana

Mira Prešernova spona

Pouk v vezenju brezplačen. Veletna garancija Delavnica za popravila.

Na veliko

Telefon 913

Na malo